

Foreningen Endelave Natur og Miljø

www.endelave-hav-og-dambrug-nej-tak.dk

tlf: 2988 9406, grosenvejle@gmail.com

Hjertegræsvej 11, 8789 Endelave

Talsmand Anders Grosen

CVR nr. 36651350

18. maj 2022

Vedr. Høringssvar til plan for N2000 område 56 Horsens fjord, havet øst for og Endelave 2022-27

Foreningen Endelave Natur og Miljø takker for muligheden for at afgive høringssvar og håber at vores kommentarer vil blive inkluderet i den endelige plan fra Naturstyrelsen. Vi har primært kommentarer til det marine område.

Registrering af naturtyper

Vadeflade (1140)

Det fremgår af planens side 21, at *"Naturtypen mudder- og sandflader blottet ved ebbe (1140) er kun **verificeret** i dette område. Naturtypens naturindhold er ikke konkret registreret i området. Generelt for naturtypen gælder, at den oversvømmes ved højvande og blottes ved ebbe" (vores fremhævning).* Det fremgår også, at *"Her findes oftest mange makroalger, men der vokser typisk ingen landplanter. Fladerne huser generelt mange invertebrater, og de er derfor af stor betydning som fourageringsgrundlag for vadefugle"*.

Imidlertid kan man på Miljøgis kortet se, at den store vadeflade tæt på land nord og vest for Endelave i "Flasken" og omkring og især syd for Terneøen" ikke som angivet i planen er verificeret og arealmæssigt registreret på Miljøgis.

Vi har på det indsatte udsnit af ortofoto skønsmæssigt angivet arealet, der er omfattet af vadeflade (1140) omgivet med en rød streg. Området er på ca. 50 ha. Der er i området alene registeret mindre sandbanker (1110). <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3basis2020>. Vadefladen er mod vest og nord omgivet af store lavvandede områder med tangbuske på sten, der ved lavvande kommer fri af vandet - på kortet omgivet med en blå streg.

Kort over vadeflader (1140) på Endelave ved Flasken og Terneøen
Udsnit af Ortofoto 2020 Sommer (Hexagon) fra <https://webkort.horsens.dk/spatialmap>

Den manglende arealmæssige registrering og kortlægning på Miljøgis kortet af naturtypen Vade-flade (1140) har resulteret i, at Kystdirektoratet for nyligt har meddelt en 10 årig tilladelse til klappning af havneslam på vadefladen syd for havnen. De store mængder havneslam, der senest er klappet i foråret 2022, flyder ud og bevæge sig ind over vadefladen og tilslammer stadig større arealer af den vestlige del af vadefladen og påvirker/ændrer dennes hydraulik og dynamik og har mulige effekter på vadefladens flora og fauna uden en væsentlighedsvurdering har fundet sted.

Gis-kortets signatur for "Marine naturtyper" angiver korrekt laguner ved Kloben og i den inderste del af Flasken, men mangler registrering af lagunen indenfor odden øst for Terneøen. Der er fejlagtigt angivet en lille lagune længere mod nord på vestsiden af Øvre, men det er en ren ferskvandsø helt afskåret fra havet.

Det skal bemærkes, at en generel retningslinier på planens side 28 siger "*Der fokuseres på en opdatering af oversigt over naturtyper*", hvilket må dække disse fejl i kortlægning af øens vadeflader.

Endelig skal det bemærkes, at der i Planens side 29 fremhæves en retningslinje om, at der skal ske en "*Opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klappning i Natura 2000-områder*".

Endelave Natur og Miljø anmoder om, at Giskort og registrering opdateres med vadefladekortlægningen, og at lagunerne angives med korrekt signatur. Endelig at der udarbejdes en særskilt vejledning om klappning på vadeflader.

<https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3basis2020>

Trusler på naturtyper

Muslingeskrab

Det fremgår af Basisanalysen side 13: *”På det marine område er der registreret erhvervsmæssig fiskeri med bundslæbende redskaber, hvilket kan hindre opnåelse eller opretholdelse af gunstig bevaringsstatus for områdets marine habitatnaturtyper.”*

Endvidere på Planens side 26 *”For de marine naturtyper skal tilstand og areal være stabil eller i fremgang og bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau”*.

Det ses, at der foretages et betydeligt muslingeskrab omkring Hjarnø på naturtyperne bugt, rev og sandbanke. Det er vanskeligt at se, at denne aktivitet ikke påvirker naturtypernes integritet og funktionalitet betydeligt, og det stemmer ikke overens med, at *marine naturtyper skal tilstand og areal være stabil eller i fremgang og bidrage til gunstig bevaringsstatus*.

Endelave Natur og Miljø anmoder om at der udarbejdes en væsentligheds/konsekvensvurdering af det foretagne muslingeskrab for at sikre, at udpegningsgrundlaget for ”Bugter, stenrev og sandbanker” er tilstrækkeligt jf. basisanalysens trusselsvurdering og planens krav til bevaringsstatus. Muslingeskrab skal, hvis ikke det videnskabeligt kan dokumenteres, at skrabet ikke skader udpegningsgrundlaget, ske udenfor Natura 2000 området.

Vadegræs (1320)

Vadegræs er en ikke-hjemmehørende art, som breder sig i de danske farvande. Af planens side 17 fremgår det, at *”Vadegræssamfund (1320) er kun kortlagt med ganske små arealer. Naturtilstanden er moderat grundet artsfattig vegetation som typisk for naturtypen”*.

Det er muligt, at det for hele N2000 området er små arealer. For så vidt angår øen Endelave er dette dog ikke korrekt. Endelave Natur og Miljø har to biologer for foreningen kortlagt vadegræs-udbredelsen i sommeren 2021. Det viser, at Vadegræs nu er blevet hyppig langs hele vadekysten øst og nord for byen.

Det er især i det indre af Flasken og ved Terneøen, hvor store, sammenhængende vadegræsbestande dækker betydelige arealer.

Vadegræs er også begyndt at invadere lo-systemet og dermed true kvellerbestanden.

Figuren viser kortlægningsområdet og linken herunder viser selve kortlægningen.

<http://www.endelave-hav-og-dambrug-nej-tak.dk/media/27237/20200930-enm-kortlaegning-af-vadegraes-paa-endelave.pdf>

Endelave Natur og Miljø anmoder om, at der jf. Planens generelle retningslinier for indsats (side 28)

skal foretages en kvantificering og muligt bekæmpelse af vadegræs for dele af N2000 området (Endelave).

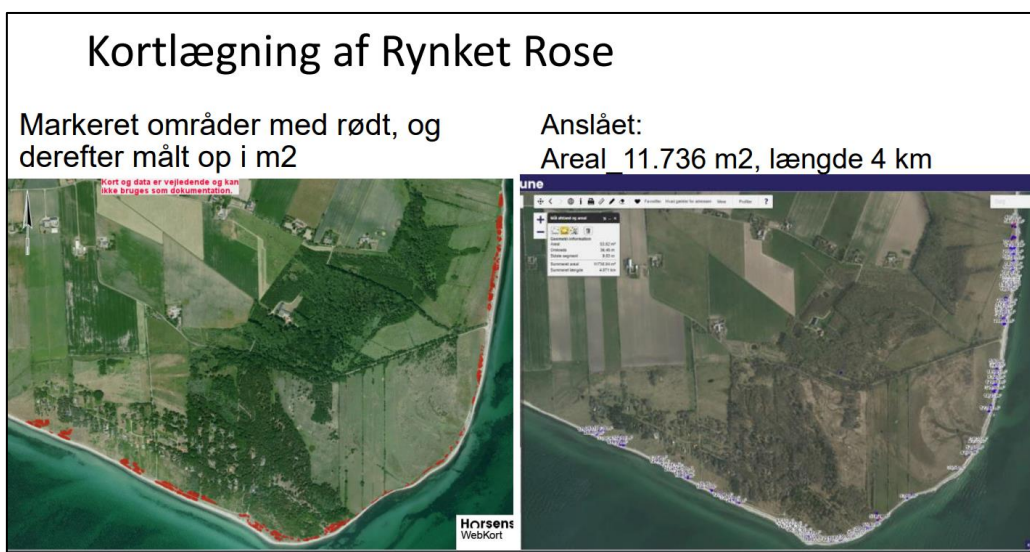
Rynket rose

Af Planens side 29 pkt. 4 fremgår det, at *"Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på 98 ha med fokus på arealer med en kortlagt forekomst af invasive arter på over 10% dækning"*.

Endelave Natur og Miljø har kortlagt Rynket Rose på Endelaves klithede og strandvolde bl.a på øens sydkyst. Termen 10% dækning er uspecifik. 10% af hvad?

Procentangivelsen er uanvendelig som angivet, for tager man nok strandareal med i beregningen, kan man få alt fra 0% til 100%. Der refereres til nedenstående billede fra foreningens kortlægning, hvoraf det fremgår, at der på lange stræk er 100% rose-dækning og lange stræk er 0% dækning, bl.a. fordi kysten ikke egner sig til Rynket rose. Afhængig af, hvordan man lægger et rektangel og hvor meget omgivende strand/hede, der inkluderes, vil man kunne få en hvilken som helst procent dækning.

Endelave Natur og Miljø anmoder om at der angives brugbare retningslinier for, hvorledes de 10% er tænkt anvendt i praksis.

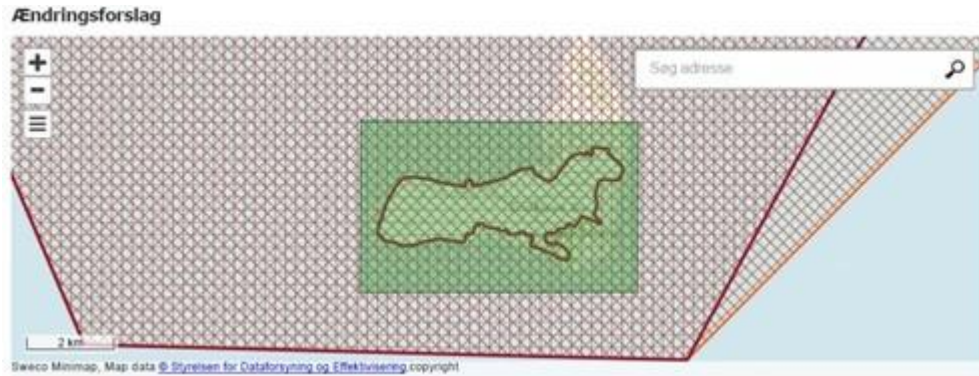

Figur fra foreningens kortlægning af Rynket rose på Endelaves syd/øst hjørne

Afgrænsning af Natura 2000-området nr. 56

Natura 2000-området nr. 56 blev sammen med mange andre N2000 områder i landet efter politisk ønske i 2018 stærkt reduceret af Miljø- og fødevareministeriet. Se nedenstående kort. Nu er langt hovedparten af dette område ved at blive ændret via et BioScape EU projekt, hvor der fokuseres på beskyttelse af øens grundvand og fremme af biodiversiteten ved ændrede dyrkningsformer.

Det er oplagt nu at lade hele Endelave igen blive en del af et sammenhængende Natura 2000-området

Med venlig hilsen
Foreningen Endelave Natur og Miljø

Danna Borg

Anders Grosen